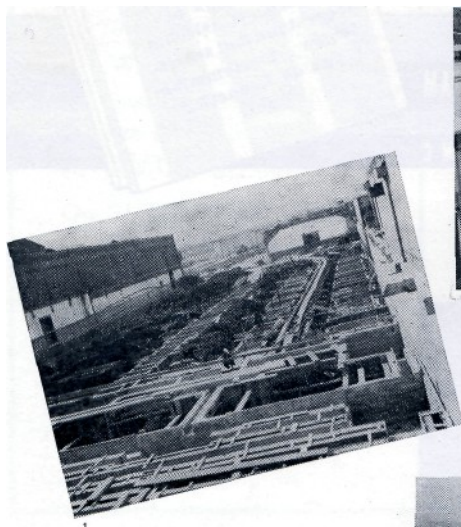

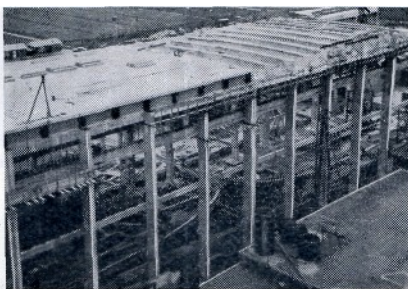
Hoog Zomer 1957

Lokt het U ?

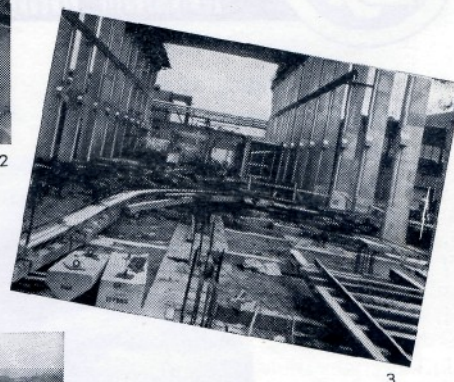
„In een jaar" P.M. 22 klaar!

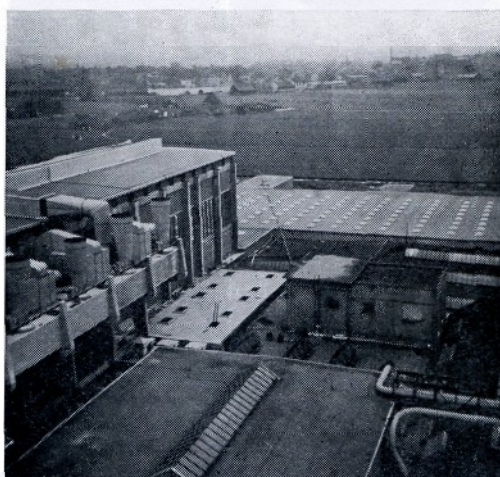
1. Mei 1956: de funde-ring ligt gereed; het gie-ten van beton kan begin-nen.

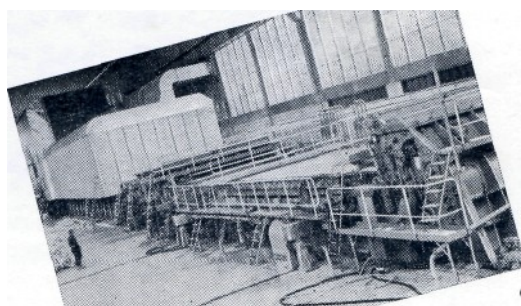
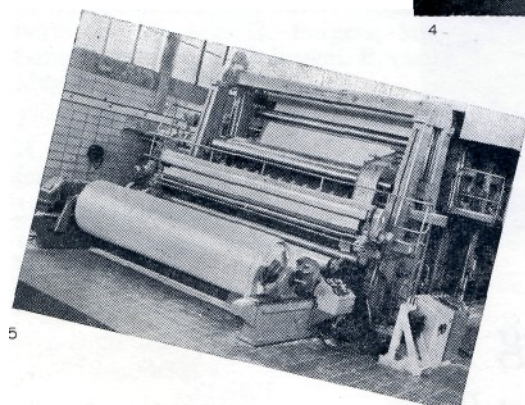
2. Geleidelijk verrijst daarop de machinehal.

3. Terwijl het binnen nog een chaos is.

4-6. Maar uit dat alles groeit in het polderland-schap een hypermodern gebouw waarin nu P.M. 22 draait en op 21 Mei 1957 de eerste drum af-leverde!

P. M. 22

Welkom in de V.G.Z.-gemeenschap

Zo, dat is óók weer gebeurd in Wormer, de jongste telg van het grote „V.G.Z.”-gezin is er, haar naam is „P.M. 22.” U heeft dit natuurlijk ook al vernomen en anders zeer zeker gelezen, 'k Heb het voorrecht genoten de „blijde gebeurtenis” van nabij te mogen meemaken. Het was geweldig! Ernstig zal ik trachten u een en ander hierover te vertellen, alhoewel ik er mij van bewust ben in gave te kort te schieten om juist weer te geven hóe ik het heb gezien.

Reeds enige dagen van te voren heerste er in Wormer een angstige, benauwde, ja soms geprikkelde stemming. Zekere kentekenen toonden aan, dat het „grote” moment niet lang meer op zich zou laten wachten gezien de ernst van de zich steeds meer uitbreidende „Peémitus” was het een ieder wel duidelijk, dat er iets gebeuren moest. Het enige dat de spanning zou kunnen breken was het moment dat de „baby” haar levensgeluid zou laten horen. En dat moment nu, heb ik mogen meemaken. Met intense belangstelling heb ik, op behoorlijke afstand en voor zo ver mij de tijd dit toeliet, toegezien hoe alles en een ieder die er mee te maken had, ja zelfs maar meende er iets mee te maken te hebben of zijn/ziens niet gemist te kunnen worden, druk in de weer was om de laatste beletselen voor de komst weg te nemen of het „geval” met zijn ogen (handen-in de broekzak) te zegenen. Toen ik zo stond te kijken en de dokters, specialisten en helpers zag zwoegen en sjouwen, dacht ik aan de belofte die eens door Churchill aan het Engelse volk is gegeven en vroeg mij af: „Belooft dit kind nu ook alleen maar Zweet-Bloed en Tranen?”. Nu, zweet hééft het gekost, maar het moet worden gezegd, het is door een ieder met vreugde gebracht. De tegenvallers werden moedig geïncasseerd. Steeds weer meende men dat het zo ver was om te constateren, dat het wederom een wolk zonder regen was geweest. Dan volgde weer geloop en gewroet en werden met nieuwe moed wederom pogingen aangewend om datgene te bereiken wat men zich had voorgesteld. Tussen al dat geslinger van hoop en vrees stond een lange snaak, met de rug tegen de muur, de benen schuin over elkaar en de handen op een plaats waar die nu net niet bij een jong mens dienen te worden aangetroffen, te fluiten. Als ik het juist heb floot de grappenmaker het bekende wijsje van: „Hij komt wél, hij komt niet, 't kan uren duren voordat je hem ziet!” Vermoedelijk was dit een Amsterdammer die 's avonds met de tram naar huis gaat. 't Heeft mij op de bewuste dag zeer gespeten dat ik

de tekenkunst niet meester ben. Indien ik dié kunst had verstaan zou ik u de gelaatsuitdrukkingen van verschillende mensen hebben weergegeven, die ongetwijfeld, tot in late geslachten, in de archieven bewaard zouden zijn gebleven. Eén der verantwoordelijke specialisten b.v. met een gelaatsuitdrukking zo als Montgomery moet hebben gehad gedurende de slag bij El-Alamein, zou zéér veel waard zijn geweest, 't Is jammer, maar waar. Hoe dan ook, in de middag, van de 21ste Mei 1957, te ongeveer veertien uur was het dan zover.. Een zucht van verlichting en volledige voldoening steeg op toen de éérste drum volliep. Op de achtergrond hoorde men een zwak handgeklap, dat niet werd overgenomen, doch waar wél mee werd ingestemd, 'k Heb hierover nog eens nagedacht wat de oorzaak hiervan kan zijn geweest. Het is mij nog niet geheel duidelijk, of men aan zijn spontaneïteit geen uiting dorst te geven omdat men de zaak nog niet geheel vertrouwde, daar de „baby” inwendig niet 100% in orde was en voorlopig op één long moest leven, of omdat het handgeklap niet door de juiste persoon was ingezet en men het niet aandurfde zichzelf te zijn en uiting te geven aan het waarachtig enthousiasme dat stellig aanwezig was. Wat is het voor ons ouderen toch moeilijk kind te zijn en ongedwongen uiting te geven aan onze vreugdegevoelens.

Toen de eerste drum volliep viel mijn oog op één der specialisten die al eerder op de dag mijn aandacht had getrokken. Tijdens de voorbereidingen en in spannende momenten „dook” hij letterlijk in het inwendige van het geval en sjouwde en ploeterde om al datgene, wat de komst vertragen kon, weg te nemen en was steeds op die plaatsen te vinden waar dat nodig was. Toen echter de drum vol liep stond hij er achter, schoof zijn erbarmelijk gedeukt hoedje, dat overigens met zwier door hem wordt gedragen, achter op zijn gedachtenkistje en... grijsde. Ja, dit is het juiste woord. Hij grijsde alsof hij wilde zeggen: „Zo 22, je bent er toch. Met intense voldoening veegde hij zich het zweet van het hoofd. Men kon het hem aanzien, deze man „leefde”. Zoals reeds gezegd, is het mij niet mogelijk om alles in de juiste woorden weer te geven wat er te zien was. Men moet dit persoonlijk hebben meegemaakt om het mooie en de diepte ervan te kunnen zien. Want wat is er eigenlijk in Wormer gebeurd?? Er is daar een hoeveelheid geld geïnvesteerd in machines, instrumenten enz. Deze gebouwen, machines, instrumenten etc. zijn tot stand gekomen door een hoeveelheid denkkracht, vastgelegd in ontwerpen, uit-

vindingen, methodes, systeem en organisatieschema van mensen, die hun waarde aan levens, gezondheid, lichamelijke en geestelijke begaafdheid ter beschikking hebben gesteld. Dit alles, wat men in de ruimste zin van het woord „arbeid" noemt, is het, dat de mens adelt.

De P.M. 22 is uiteindelijk een monument van harmonische (nou ja, harmonische) samenwerking van mensen met verschillende gaven, de resultaten van de handelingen zijn uiteindelijk op één doel gericht geweest en het totaal-generaal hiervan kan men zien, het is iets. De een heeft de ander niet kunnen missen, d.w.z. de mensen wel, de handelingen niet. De geschetste eendracht van handelingen heeft zich omge-

zet in een monument van macht. Dat we allen, als we de P.M. 22 zien (en dat is de moeite waard!) er aan mogen denken wat men door eendracht bereiken kan en we allen ons deel, een ieder op zijn eigen plaats, bijdragen om deze eendracht te bevorderen en te verstevigen, dan zal dit nog meer bedragen dan de hoogste productie van de machine, die uiteindelijk, zonder eendrachtige samenwerking niet rendabel kan produceren.

P.M. 22, wees welkom in de „V.G.Z."-gemeenschap en dat het je tot in lengte van dagen goed mag gaan. „Wormer", veel succes met deze prachtige aanwinst!!

DIXI.

Niemandslan,

Juni 1957.

De P.M. 22 in bedrijf

Na vele maanden werken onder d'allergrootste spanning,
Om toch maar bij te blijven met de spijkerharde planning,
Van iemand die zich vast had voorgenomen
Dat de PM in Mei nog in bedrijf zou komen,
Brak op de zeventiende het moment dan aan
Dat de PM twee en twintig in bedrijf zou gaan.
Het was alleen bekend aan enk'le ingewijden
Dat we al van te voren stof zouden bereiden.
Toch stonden in een wip ja het is wel komiek,
De nieuwe balenbrekers rondom met publiek.
De kijkers staken echter ook de handen uit de mouwen
En hielpen ijv'rig mee om afval aan te sjouwen,
Dat werk was deze heren beslist wel naar den zin,
Oud ijzer hout, cement, zand alles ging er in.
Toen vrijdagmorgen dan het uur U was gekomen, Begon
alras ook hier 't publiek weer toe te stromen, Men zag
nog niet zo veel en 't duurde nogal lang De meesten
gingen dus weer hun gewone gang. Maar Jaap en Wim
en Henk, en allen van het gilde Die bleven bij de klep,
de waaier en de vilten. Ze ploeterden een poos en kregen
't voor mekaar,
Het puntje ging er door, tot „de Cylinder" maar
Waarom liep me daarginds zo plotseling te hoop?
En gingen enkelen in doodangst op de loop???
Toen alles was gestopt en men het rustig had bekeken
Bleek dat de tweede zware drukrol was bezweken.
Wie dacht dat zo een knoert van 22 ton,
Zo als een lucifer door midden breken kon,
Hoe dat nu zo maar kon en wie dat moet betalen,
Daar zullen we ons hier nu maar niet bij bepalen.
Maar wie ons kent die ziet er ons toch niet op aan,
Dat zulk een tegenslag ons uit het veld zou slaan.

Wel volgde er bezoek van vele hoge heren,
Professor doctor X kwam de breuk inspecteren,
Maar die geleerdigheid duurde ons veel te lang,
We gingen met één rol weer rustig aan de gang.
Zo mochten we dan dinsdag het genoegen smaken,
Des middags kwart voor drie voor 't eerst papier te maken,
Het was niet mooi, er waren waaierjes en hachies,
En wat de stoom betreft ging het nog veel te zachies.
Maar de productie liep, daar was het om begonnen,
Tot zes uur maakten we nog zes en twintig tonnen,
En zeventig daarna in vier en twintig uur.
Heer Aten zei: (voor 't eerst!) „wat maak je veel papier",
Er zullen vele dagen, weken, maanden nog verlopen
Eer we zo ongeveer zullen zijn ingeschoten.
En ook is alles er omheen bij lange na niet klaar
Dat duurt, zo ruw geschat, gerust, ook nog wel ruim een jaar.
Met 't huidige personeel tekort zal het een harde strijd zijn,
Gelukkig zijn er velen hier die daartoe wel bereid zijn.
Nu rest de vraag nog of hij straks voor ons zal gaan verdienen,
Maar hoe dan ook voor ons is het een machtige machine.